

Las nie zna granic. Nadleśnictwo Łosie w projekcie BIOBRIDGE PL-SK

Datum 23.9.2026
Subjekt Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Region Polsko
Kategorie Lesnictví a těžba dřeva, Ekologie, Životní prostředí

Granica państwa jest widoczna na mapie, ale las jej nie zna. Gatunki drzew, zwierzęta, choroby i procesy zachodzące w ekosystemach nie zatrzymują się na granicy. Dlatego o przyszłości karpackich lasów warto myśleć wspólnie - po polskiej i słowackiej stronie. Taki cel ma projekt BIOBRIDGE PL-SK „Zielony most: Ochrona leśnej bioróżnorodności karpackiego pogranicza”. Jednym z jego partnerów jest Nadleśnictwo Łosie z Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie.

Projekt, który rozpoczął się 1 czerwca 2026 r. i potrwa do 31 maja 2028 r., jest realizowany w ramach programu Interreg Polska-Słowacja 2021-2027. Liderem przedsięwzięcia jest Národné lesnícke centrum ze Słowacji. W projekcie uczestniczą także LESY Slovenskej republiky oraz Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Łosie. Łączna wartość projektu wynosi około 1,4 mln euro, z czego około 1,1 mln euro pochodzi z dofinansowania Unii Europejskiej.

Las odporniejszy to las bardziej różnorodny

BIOBRIDGE ma pomóc chronić i odtwarzać leśną bioróżnorodność karpackiego pogranicza. Projekt skupia się między innymi na ochronie cisa pospolitego (*Taxus baccata*), wzmacnianiu udziału rodzimych gatunków drzew oraz zwiększaniu odporności lasów na zmieniające się warunki.

O projekcie

To ważne także dla Nadleśnictwa Łosie. W Beskidzie Niskim leśnicy zajmują się przede wszystkim lasami bukowymi i jodłowymi. Jodła stanowi około 40 proc. udziału w składzie gatunkowym tamtejszych drzewostanów. Nadleśnictwo zarządza ponad 16 tys. ha lasów państwowych, a jego teren bezpośrednio graniczy ze Słowacją.

W ramach BIOBRIDGE leśnicy będą działać na obszarze Natura 2000 Beskid Niski. Zaplanowali nasadzenia, które wzbogacą skład gatunkowy lasu, ochronę młodych upraw jodłowych oraz budowę i odnowienie ogrodzeń wokół stanowisk cisa.

Cis - gatunek, który potrzebuje czasu

Cis pospolity należy do najbardziej charakterystycznych gatunków projektu. To drzewo długowieczne i wolno rosnące. Jego ochrona wymaga czasu, konsekwencji i dobrego rozpoznania populacji.

Projekt obejmie nie tylko ochronę istniejących stanowisk. Partnerzy będą także badać zmienność genetyczną cisów po obu stronach granicy i rozwijać metody ich rozmnażania oraz odnowienia. Polski partner przekaze 200 sadzonek cisa do analiz genetycznych i testów technologii uprawy.

Materiał posłuży również do prac nad odnowieniem gatunku i założeniem sadu nasienneho.

Nasiona cisa pospolitego w osnówkach. Fot. Irena Czech

Nadleśnictwo Łosie ma już doświadczenie w ochronie tego gatunku. Wcześniej uczestniczyło w projekcie poświęconym ochronie i restytucji cisa pospolitego na terenie RDLP w Krakowie. W Leśnictwie Stawisza w 2014 r. założono uprawy cisowe, które następnie ogrodzono i oznakowano. BIOBRIDGE pozwoli więc wykorzystać wcześniejsze doświadczenia i połączyć je z badaniami oraz współpracą z partnerami ze Słowacji.

Jodła pod obserwacją z góry

Projekt obejmuje także wspólny monitoring zdrowotności drzewostanów jodłowych. Leśnicy wykorzystają do tego bezzałogowe statki powietrzne, dane LiDAR oraz zobrażenia satelitarne. Dzięki tym narzędziom będą mogli obserwować stan drzewostanów na większym obszarze i analizować między innymi występowanie jemoły.

Takie metody coraz częściej wspierają pracę leśników. Dane z pomiarów terenowych można dziś uzupełnić informacjami z powietrza i satelitów. Pozwala to szybciej zauważyć zmiany i lepiej ocenić ich skalę.

W BIOBRIDGE znaczenie ma także to, że partnerzy będą zbierać i analizować dane po obu stronach granicy. Dzięki temu łatwiej będzie porównać stan lasów i wymieniać doświadczenia dotyczące ich ochrony.

Nie tylko drzewa

Ochrona leśnej bioróżnorodności obejmuje także gatunki, które mogą wypierać rodzime rośliny. Dlatego projekt przewiduje po polskiej stronie usuwanie rdestowca japońskiego (*Fallopia japonica*) na wybranych stanowiskach.

Ważne miejsce zajmie także edukacja. W Wysowej-Zdroju Nadleśnictwo Łosie zbuduje przyrodniczy odcinek ścieżki edukacyjnej. Partnerzy przygotują również szkolenia terenowe, zajęcia z edukacji leśnej i wycieczki. Jedno z wydarzeń poświęcą cisowi.

Takie działania pozwolą połączyć ochronę przyrody z udostępnianiem lasu. W Beskidzie Niskim mieszkańcy i turyści korzystają z lasu na wiele sposobów – wypoczywają, poznają jego przyrodę, uczą się o nim, a leśnicy jednocześnie dbają o jego trwałość i stan.

Jeden las, wiele funkcji

W projekcie BIOBRIDGE wiele różnych zadań łączy codzienna praca leśników. Chronią cenne gatunki, dbają o młode pokolenie drzew, monitorują stan drzewostanów i reagują na zagrożenia. Jednocześnie prowadzą działania hodowlane, udostępniają las ludziom i pokazują, jak działa leśny ekosystem.

W Nadleśnictwie Łosie wszystkie te działania spotykają się w jednym miejscu. Cisy i młode jodły wymagają ochrony przed presją zwierzyny, lasy trzeba obserwować, aby odpowiednio wcześnie zauważyć niekorzystne zmiany, które mogą w nich zachodzić w konsekwencji zmian klimatycznych, a wiedzę o lesie warto przekazywać tym, którzy z niego korzystają.

Tak wygląda las, który ma służyć przyrodzie i ludziom przez wiele pokoleń. Leśnicy nie wykonują

tych zadań osobno. Łączą je w codziennym gospodarowaniu lasem, które musi uwzględniać jego przyrodę, potrzeby społeczne, a także zachowanie trwałości zasobów.

Las nie zna granic

Współpraca polsko-słowacka ma tu szczególne znaczenie. Beskidzkie lasy tworzą jeden system przyrodniczy, choć granica państwowa dzieli je administracyjnie. Zwierzęta przemieszczają się między siedliskami, drzewa reagują na te same warunki klimatyczne, a zagrożenia mogą pojawiać się po obu stronach granicy. Dlatego partnerzy projektu będą wspólnie prowadzić monitoring, wymieniać doświadczenia i rozwijać rozwiązania, które mogą pomóc lepiej chronić karpackie lasy.

„Zielony most” to nie tylko nazwa projektu. To współpraca ludzi, którzy pracują w jednym krajobrazie, choć działają po dwóch stronach granicy. BIOBRIDGE potrwa do końca maja 2028 roku. W tym czasie Nadleśnictwo Łosie będzie razem z partnerami rozwijać działania na rzecz ochrony cennych gatunków, różnorodności biologicznej i trwałości karpackich lasów.

<https://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/las-nie-zna-granic-nadlesnictwo-losie-w-projekcie-biobridge-pl2013sk>